

DOMÁČÍ ÚKOLY NEJSOU POVINNÉ!!!

Středa, 07 března 2018

Ráno mi po příjezdu ze školy po chvíli nese s provinilým pohledem k podpisu poznámkový deník s poznámkou, začínající klasickým červeným pruhem a křivkou "V", které určitě znáte: "Chybí DÚ v pís. 9. Ráno nebývá nachystaný na vyučování". Taky vám tyhle poznámky a hodnocení někdy lezou krkem? Mňá, uá, teda fest.

Ráno si ty úkoly dá lá skoro všechny sám, já jen nabízím pomocí, ale nechávám to na něm. A když to náhodou nevyjde, tak je z toho červená poznámka s kolikádkou, a smutný pohled prváčka, který mi pak nese k podpisu. Domácí úkoly jsem bral jako dobrovolné zadání pro děti na procvičení věcí probraných ve škole. Paní učitelka to ale bere z nějakého úvodu jako povinnou součást přípravy na vyučování, kterou je třeba na těchto (a tímž i na rodičích) vymáhat. Národní rodinný volný čas doma považují za posvátný, a jsem přesvědčený, že nikdo nemá ani to nejméně právo nám ho zvenčí jakkoliv omezovat. A to včetně škol a škol s DÚ. Rozhodl jsem se, že na poznámku od paní učitelky budu tentokrát uá reagovat nejen podpisem, ale že si zjistím, jak to celé funguje i po právní stránce, nebo spíše jak by to celé fungovat mělo. Zabýval jsem tedy do studia teorie základního vzdělávání, aby má odpověď měla hlavu a patu, a nebyla jen plácnutím do vody. Dal jsem si tedy tu práci, a prostudoval jsem občanský zákon a rámcový vzdělávací program, abych mohl odpovědět informovaně. Dál jsem si přitom přelíhl poznámky a úkoly na papír pokaždé, když jsem přišel k učení školního zákona a RVP narazil na spojení "domácí úkol", a ty pak nakonec všechny spořádal. Ani jednou, přátele! O domácích úkolech tam nenajdete jednu jedinou zmínku. Stejně tak jsem o nich nenašel ani slovo ve školním řádu Rákosky. Ale i kdyby tam byla, nebyla by platná, protože školní řád musí být v souladu se školním zákonem, a nemá právo zavádět nové povinnosti nad jeho rámec. Má jen upřesňovat stávající povinnosti, jako třeba kdy začíná vyučování, jak omlouvat zmeškané hodiny apod. Takhle uvádí dokonce ve svém návodu pro ředitele k tvorbě školních řádů i ministerstvo školství, s tím, že školní řády nemohou nikterak zasahovat do volného času dětí, a vztahují se pouze na vyučování. Nakonec jsem tedy na rákoskovu poznámku od paní učitelky odpověděl poděkováním za informaci, a zeptal se na základě jeho považuje paní učitelka DÚ jako povinnost. Dostalo se mi odpovědi, že to probereme v týdnu na rodičovských schůzkách. Rodičovských schůzkách jsem se tedy zeptal, jak to paní učitelka vidí s tou povinností domácích úkolů. Podle paní učitelky jsou povinné, s tím, že za 15 zapomenutých úkolů za pololetí bude napomenutí třídního učitele, a za opakování potažmo dá tka. Poznamenal jsem, že nic takové ve školním řádu nenacházím, a ptal se na základě jeho takovou povinnost tedy jaká má paní učitelka zavádět, protože tomu nerozumím. Paní učitelka poznamenala, že jsem první, kdo takto ptá, a že je sice pravda, že ve školním řádu to není, ale DÚ jsou u nich povinné na základě interního školního řádu, jakési dohody pedagogů se zástupcem ředitele o případných sankcích, která ovšem nikde v písemné podobě. Přitom spojení "interní školní řád" jsem zalpal po dechu. Napadla mě následující analogie: Pane řediteli, jestlipak víte, proč jsme Vás zastavili?

- To netužíme;

- Jel jste 46 km/h, tak to máme pokutu 1000 Kč za překročení maximální rychlosti 45 km/h.

- Ale tady není žádná značka, takže podle zákona je tu povolena maximální rychlost 50 km/h. Z jeho tedy vyplývá moje povinnost nepřekročit tu 45 km/h?

- No v zákoně je možná 50ka, ale my máme takový interní předpis, že to budeme pokutovat uá od 45 km/h.

- A máš si ten předpis někde příst?

- Ne ne, to my jsme se takhle dohodli na stanici se řefem. Takhle nějak jsem si na tom rodičku připadal.

Připadá vám to přitažené za vlasy? V čem je to jiné? Možná si říkáte, proč jsem hranici 15 úkolů (tím spíše, že rákoska nemá jen 4). Řeším to proto, že mi to z principu vadí. To, jak někdo prváčkovi poštění radost z učení leckdy nesmyslnými povinnostmi na procvičení věcí, které uá dávno umí nebo na doplnění učiva, které se nestačilo probrat ve škole, a to je škola; pod hrozbou sankcí, které pak uá nemají s vnitřní motivací a učení se pro samotnou radost z učení, moc společného. Jak má tohle tím dátem dávat smysl? S paní učitelkou jsem si vyměnil ješkolní učení kolik emailů. V tom posledním argumentovala bodem školního řádu "Ředitel školy jsou povinni plnit pokyny pedagogických pracovníků". Na moji připomínku, že je to vytržené z kontextu, protože v tom je ješkola; dodatek "pokyny pedagogických pracovníků", vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem" uá jsem se písemně odpovědi nedočkával. Ony totiž ty DÚ nejsou v souladu ani se školním řádem, ani právními předpisy, které takovou povinností nikde neuvádí. Paní učitelka má ale odchytlá a sdělila mi, že na ten mail po dohodě se zástupcem ředitele uá odpovídat nebude, a že domácí úkoly se vždycky dělaly a dál dělají budou. Tečka. Tady mi docvaklo, jak moc je to s těmi povinnými DÚ celé systémově vříté, a jak moc se toho někde učí a dráží, protože si leckdy ani nedokážou příst bez povinných DÚ. Paní učitelku jsem ji dá jsem informoval, že nedobereme k nějakému závěru, máš zkusit požádat o pomoc ředitele škol; koly, který by nám do toho mohl vnést více světla. Tak se tedy i stalo. Panu řediteli jsem poslal dotaz podle zákona 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, nastínil mu dosavadní situaci, a ptal se, zda jsou v jeho škole domácí úkoly povinností, a zda je možná jejich neplnění kásky trestat. Pan ředitel se zastal paní učitelky s tím, že na můj názor, že DÚ jsou nepovinné nebude brán ředitel. Poslal jsem tedy ješkola; jeden dotaz s otázkou, na základě jakého právního ustanovení považuje DÚ jako vymahatelnou povinnost. Pan ředitel odpověděl, že si není vědom takového právního ustanovení, a takový požadavek ani proti žádnému zákonu není. Takhle to ale bohužel (nebo spíše bohudík) ve veřejné správě škola patřím, nefunguje. Nikdo nemá být nucen do povinností, které zákon neukládá - viz třeba to přirovnání s pokutou výše. Po poradě a pomoci od právníky jsem panu řediteli zaslal následující odpověď. Vá by mohla pomoci i někomu dalším, proto ji sem vloím celou:

Dobrý den, pane Á™editeli, Svou odpověď na máj dotaz shrnujete tak, Á¾e poÁ¾adavek na vypracování úkolů není v rozprávním pá™edpisy, avšak toto tvrzení o nic neopíráte. Co se právní stránky vÁci týáe, škola je orgánem veÁ™ejné správy, tedy se na ní vztahují všechny zásady Áinnosti správních orgánů, obsá¾ené ve správním Á™ádu. Jedna z tÁchto zásad je tzv. zásada legality (§ 2 odst. 2 správního Á™ádu), podle které správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k tÁm ú•elÁm, k nimÁ¾ mu byla zákonem svÁÁ™ena, a jen v rozsahu, v jakém mu byla svÁÁ™ena. Nelze tedy ukládat povinnosti, které nemají výslovnou oporu v zákoně. Pravidla pro vzdÁlávání Á¾áků ve škole a hodnocení výsledků ve vzdÁlávání jsou obsá¾ena ve školních a klasifikačních Á™ádech jednotlivých škol a ty nesmí být v rozporu se školským zákonem. OpÁt tedy nesmí obsahovat ani Á¾ádné povinnosti nad jeho rámec. Dle školského zákona se pásobnost školy omezuje výhradně na dobu vyuÁovávání. Vzhledem k tomuto jsem si jist, Á¾e zákonné zakotvení povinných domácích úkolů neexistuje, byÁ¾ je jejich zadávání tÁ™eba léta zaÁ¾ité. Není tedy v návaznosti na shora uvedené ani moÁ¾né, aby v pá™ípadě zadání šdomácího úkoluš bylo jeho vypracování vyÁ¾adováno pod hrozbou sankce.

Nakonec Vy sám s tímto souhlasíte, kdyÁ¾ ve Vaší odpovědi píšete, Á¾e neexistuje Á¾ádné právní ustanovení, které by ukládalo povinnost škole zadávat Á¾ákům povinnou práci k vypracování po skončení vyuÁovávání. Pokud však i pá™esto trváte na této povinnosti pro své Á¾áky, je na místě, aby škola, jako orgán veÁ™ejné správy, byla schopna obhájit toto odkazem na zákonné zakotvení. Pokud se na vÁc podívám jen pohledem obyÁejného táty, domácí úkoly zasahují do našeho soukromého rodinného Áasu, a to mi vadí. Syn nÁkteré z nich dÁlá rád, a kdyÁ¾ chce, rád mu s nimi i pomÁ¾u. NÁkteré úkoly ale dÁlat nechce, a moje pá™ípadně nuceně ho do práce na nich zasahuje také do našeho vztahu. CoÁ¾ mi rovnÁ¾ vadí. Z pohledu psychologů je povinnost vynucená hrozbou sankce vnÁjší motivací, která dlouhodobě nefunguje, a niÁí motivaci vnitřní. Dítě na základě t vnÁjší motivace plní úkoly ze strachu, aby nebylo potrestáno, a ne uÁ¾ toliko proto, Á¾e se samo chce nÁco naučit. Rád bych, aby mému synovi zÁstala chuť do uÁení a sebezdokonalování se co nejdéle, a nelíbí se mi sledovat, jak tuto pá™irozenou chuť a radost z uÁení domnÁlá povinnost dÁlat DÚ, vynucovaná strachem z potrestání, niÁí.

MoÁ¾ná víte, Á¾e napÁ™. ve Finsku byly domácí úkoly plošná zrušeny, a pá™esto je Finsko dlouhodobě špici v celosvÁtovém Á¾ebÁ™íÁku úspěšnosti studentů (Máte-li zájem, rád doloÁ¾ím zdroje pro všechna svá tvrzení). TakÁ¾e i z odborného a osobního pohledu jsou pro mne domácí úkoly, jakoÁ¾to povinnost, neobhajitelné.

Chápu, Á¾e nÁkteÁ™í rodiÁe dále domácí úkoly pro svoje Á¾áky vyÁ¾adují. NevyÁ¾adují tedy plošné zrušení jejich zadávání, jako takového. Vadí mi v tom pouze ta povinnost a hrozba kázeňským postihem. Jako kompromisní varianta se mi jeví ukládání DÚ jakoÁ¾to dobrovolného zadání k procvičení pro Á¾áky, kteÁ™í mají sami zájem se zdokonalovat, ÁímÁ¾ by byla zachována i jejich vnitřní motivace, a chuť se uÁit a zdokonalovat. Nelíbí se mi ale to, jak je vymáháním domácích úkolů povinnost školy zajistit vzdÁlávání pá™enášena do mého domova, potaÁ¾mo na má. VÁÁ™ím, Á¾e kompromisní Á™ešení dobrovolných domácích úkolů by vÁtšina z pá™íjela. Já osobně bych ho pá™íjela s otevřemou náručí. Byl bych moc rád, kdyby Vaše škola byla pokrokovou školou, pá™átelskou k Á¾ákům a rodičům, která respektuje individualitu Á¾áků, a v uÁení je podporující a motivuje jinak, než povinnostmi a tresty. Kdyby byla školou, do které Á¾áci chodí rádi, kde se rádi uÁí, a nemusí se vzdÁlávat s pocitem strachu z potrestání. Rád bych vÁÁ™il, Á¾e to máte stejné. Pro má je (ne)povinnost domácích úkolů naprosto zásadní otázkou, kterou chci nadále Á™ešit, dokud se mi nedostane uspokojivé odpovědi na moje otázky, nebo uspokojivého Á™ešení.

Dal bych urÁitě raději pá™ednost tomu dojít s Vámi ke konsenzu. Máte-li zájem, rád pá™íjmu i pozvání na osobní jednání, kde bychom si mohli vyjasnit moÁ¾ná východiska a další postup.

PÁ™ejí Vám úspěšný den.

----- Na tento mail uÁ¾ mi pan Á™editel neodpověděl. Po dvou týdnech jsem tedy zavola a domluvili jsme se k té vÁci na osobní scházce. Na scházku dorazil i zástupce Á™editel Ríšovy školy. Po asi pálhodinové relativně pá™íjemné diskuzi nad body z posledního mailu jsme dospěli společně k následujícímu závěru v zápisu z jednání: "Vedení školy a otec se shodli na tom, Á¾e domácí úkoly by neměly být hodnoceny ani vymáhány pod hrozbou kázeňských opatření vÁetně ústního Ái písemného napomínání." Pan zástupce pá™islíbil, Á¾e aby paní uÁitelka tento závěr respektovala, coÁ¾ i uÁinil. Nebude prý domácí úkoly uÁ¾ vyÁ¾adovat, a kdyÁ¾ je Ríšov nebude mít, tak ani nikterak negativně komentovat, a není tÁ™eba se obávat Á¾ádných represí. Z jednání jsem odcházel s hÁ™ejivým pocitem u srdce. S tím, Á¾e má smysl stát si za svým, pokud je právo na mé straně, a trpělivě vytrvat i pá™es poÁáteční odpor. Nejvíce ale hÁ™ála pá™edstava, Á¾e Ríša, a s ním i spousta dalších dÁtí, bude mít o nÁ dÁtství, méně stresu a více klidu na svobodnější uÁení a trávení volného Áasu s tátou a mámou dle vlastních pá™edstav. Ti, co budou dál ve tÁídě trvat na povinnosti domácích úkolů pro svoje dÁti tak mohou Áinit klidně dál doma. Není mi nic do toho, jak si kdo doma Á™eší svÁj Áas s dÁtmi. Nevidím ale jediný důvod, proč by to, Á¾e nÁkdo (a vÁtšina) chce pro svoje dÁti povinné domácí úkoly nad rámec zákona, mělo znamenat plošnou povinnost DÚ pro všechny ostatní. To, jak si my Á™ešíme doma svÁj společný volný Áas a pá™ípravu na vyuáberu zase jako naší vÁc, do které nikomu nic není. Co vím, tak vÁtšina rodičů na povinných DÚ stále trvá. Ti, co je zaÁ¾ili, je chtÁjí vÁtšinou pro svoje dÁti, protoÁ¾e reprezentují Áasto pocit nÁÁeho známého, na rozdíl od bez povinných DÚ, který je svÁtem neznámým, pro mnohé moÁ¾ná i svÁtem totálního chaosu a anarchie. Ono to ale funguje bez nich, a troufnu si tvrdit, Á¾e mnohem lépe - viz tÁ™eba právě to Finsko. Ten zaÁ¾itý zvykový moloch povinných domácích úkolů nejspíš pobÁ¾í v zemi dál. Tohle nemÁ¾e jeden táta plošná zmÁnit a ani to nebylo mým cílem. VÁ ale, Á¾e je i spousta takových, kteÁ™í stejně jako já Á¾ili, a moÁ¾ná stále Á¾ijí, ohledně (ne)povinnosti DÚ v nevÁdomosti zkušenost jim máÁ¾e dát jiný náhled. Ríšovi jsem tu novinu sdělil minulý týden. Zazá™ily mu oÁi a prones svoje radostné: "hustý!" Myslím Á¾e je fajn, kdyÁ¾ i dÁti vidí, Á¾e pravidla a zákony by tu měly platit stejně pro všechy.

(jestli tomu tak je za všech okolností teď ponechme stranou), a já nemusíme být jen ovce, které skloní hlavu před prvním státem s uměnou "autoritou" nebo vládnou. Říká vidí, já si svoje povinnosti doma i v práci plním, protože mi to dává smysl, čím ho sám vlastním přikladem vedu k plnění jeho vlastních povinností. Ale souhlas vedu i k přemýšlení, že nevě, co po něm někdo požaduje, musí být nutná povinností. Mně třeba "napřed povinností, potom zábava" čím mi byl přístup k plnění povinností do značné míry znechucen, jakoby povinnosti nemohly být součástí zábavou. Díky věm z portálu SvobodaUčení.cz za podporu a inspiraci. Děláte školy a svět lepším místem pro život. Díky taky vám ze skupiny řešení problémů ve škole, státnosti na učitele a školy, za pomoc při řešení. Je fajn vědět, že v tom nejsem sám. Vě aby si v té domácí přípravě a celkově ve vzdělávání vlastních dětí měli možnost s dětmi společně najít svou vlastní. Aby mohli trávit s dětmi doma pokud možno co nejvíce přímých chvil bez zbytečných stresů a tlaků nad DU, a místo měli možnost ten čas vyplnit nějakou vlastní a zábavnější a přirozenější formou učení se podle vlastních své a přede vším dětí. Tuhle svobodu si nechci nechat od nikoho vzít, a budu i dál bránit náš společný volný čas, protože vím, že nikdo jiný to za mě neudělá.

A co vy? TÁTA PARÁK